

organizational and legal form of the enterprise, industry characteristics, production volumes and other. Taking into account the possibility of choice, the elements of the accounting policy of the organizational, technical and methodological components are defined: the determination of the objects of accounting for other non-negotiable tangible assets; term of their useful use; the size of the cost-based criterion for the ownership of a tangible asset to low-value non-negotiable assets; methods for calculating depreciation; methods of valuation of other non-negotiable tangible assets in related party transactions; The method of valuation of other non-negotiable tangible assets obtained through targeted financing; the date of initial recognition of non-current assets or groups of assets that are held for sale; approaches to their reevaluation and approaches to the frequency of crediting the sum of a supplementary assessment of non-current assets to retained earnings; objects and frequency of inventory; Criteria of the essence when disclosing information from the balance sheet and notes before the annual financial statements.

Originality. The scientific novelty of the research results lies in the recommendation and changes in approaches to accounting for other non-negotiable tangible assets in Ukraine, and the advisability of the enterprise submitting an independent choice of the accounting for certain objects within the boundaries of the company's accounting policies, depending on whether they determine the assets they represent - fixed assets or reserves.

Conclusion. It was proposed to change the domestic principle approach to accounting for other non-negotiable tangible assets. The main elements of the accounting policy of the enterprise relative to other non-negotiable tangible assets are determined.

Keywords: non-current assets; money; other non-negotiable tangible assets; low-value non-negotiable tangible assets; elements of accounting policy; useful life; methods of depreciation; methods of evaluation.

*Одержано редакцією 28. 02.2018 р.
Прийнято до публікації 11.03.2018 р.*

УДК 332.146

Чешук Віктор Олександрович

аспірант,

Східноєвропейський національний університет

імені Лесі Українки

cheshukvictor@gmail.com

ДІАГНОСТУВАННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

***Анотація.** У статті розглянуто стан будівництва України у 2013-2017 роках, виявлено основні фактори, що впливають на досліджуваний вид економічної діяльності. Виконано моніторинг стану будівництва за останні роки дослідження. Обґрунтовано проблеми та перспективи розвитку будівництва. Проаналізовано та порівняно стан будівельних підприємств поточного та попереднього періодів. Розглянуто основні види реалізованої продукції та виділено інвестиційну привабливість будівництва.*

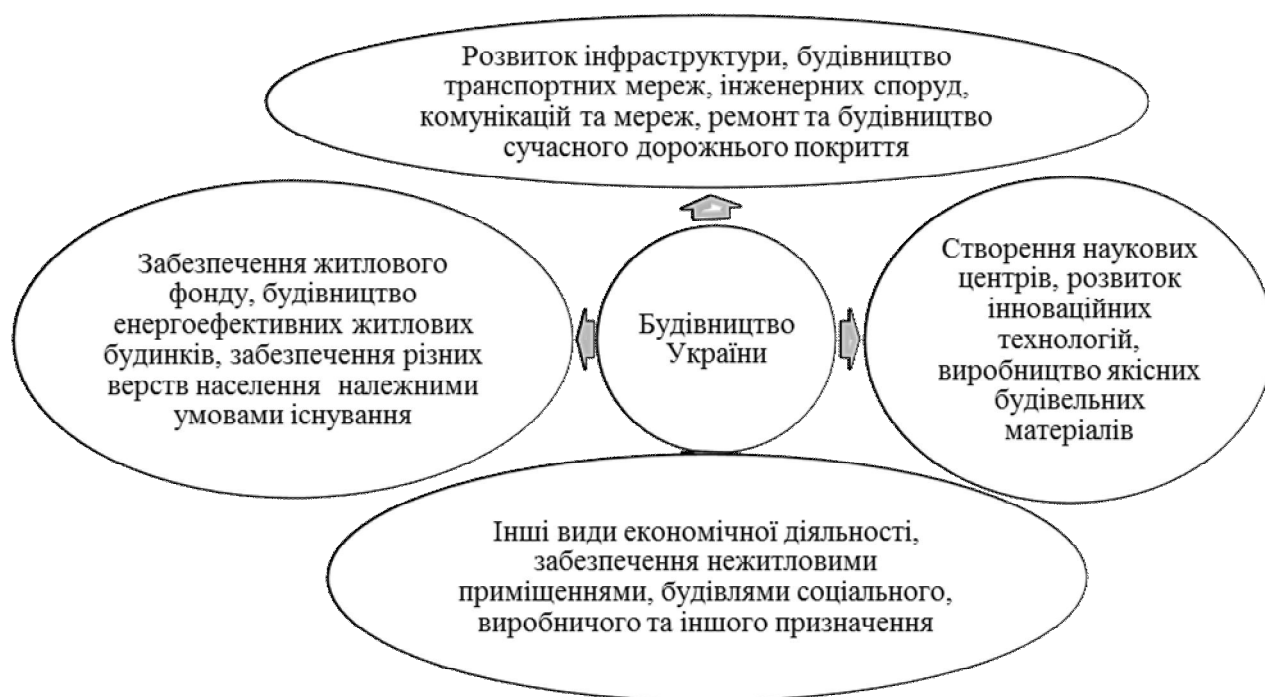
***Ключові слова:** будівництво, будівельні роботи, будівельна продукція, будівельні підприємства, проблеми будівництва, інвестиції, економічна безпека, моніторинг економічної безпеки.*

Постановка проблеми. Будівництво є одним з найважливіших видів економічної діяльності, від результатів якої залежить ефективність економіки будь-якої країни світу. Воно створює значну кількість робочих місць, вимагає забезпечення необхідними людськими, матеріальними, енергетичними ресурсами, взаємодіє з усіма іншими комплексами, в тому числі такими, як машинобудування, металургія, металообробка, нафтохімія, скляна, деревообробна промисловість, транспорт, енергетика тощо, які необхідні для оптимального розвитку. Будівництво на всіх етапах є найбільш матеріаломістким, пов'язане з більше ніж 70 видами економічної діяльності і є рушійною силою для розвитку економіки України. Воно створює сприятливі умови для розвитку підприємств малого та середнього бізнесу. Зростання будівництва сприяє покращенню економічного становища країни та вирішує велику кількість соціальних проблем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виокремлення частини нерозв'язаної раніше проблеми. Розв'язанню проблеми розвитку будівництва присвячені праці відомих вітчизняних дослідників, зокрема В. Биби [1], О. Кузьменка [2], О. Карлової [3], Д. Овчаренка [4], О. Оскоми [5], О. Полінкевич [6] та ін. Проте, незважаючи на значні досягнення попередників, низка питань теоретико-методологічного та практичного характеру потребують детальнішого висвітлення і подальших наукових досліджень.

Метою статті є діагностування рівня розвитку будівництва в Україні у 2013-2017 роках та визначення перспектив розвитку у майбутньому.

Викладення основного матеріалу. В сучасних умовах господарювання під час будівництва використовуються сотні різноманітних матеріалів, створюються нові робочі місця, збільшуються податкові виплати. Сучасні житлові комплекси включають офісні приміщення, сервісні центри, студії, творчі майстерні, що сприяє можливості відкривати та розвивати бізнес, покращується інфраструктура, держава отримує нові значні надходження до бюджету. Взаємозв'язок будівництва з іншими сферами економіки наведено на рис.1.

Рис. 1. Взаємозв'язок будівництва з іншими видами економічної діяльності в Україні

Джерело: складено автором з використанням [3]

Досліджуючи економічну безпеку будівництва на сучасному етапі, можна чітко визначити високу конкурентоспроможність в центральних районах та містах-мільонерах у зв'язку з великою інвестиційною привабливістю та значне відставання на регіональному рівні. На глобальному рівні будівництво України відстає від інших країн світу через мінімальний рівень фінансових та організаційних перетворень. Будівництво, як складова, матеріального виробництва, призначена для створення та відновлення основних засобів всіх учасників економічного процесу, зокрема бюджетних, комерційних організацій, юридичних та фізичних осіб. Основним джерелом інвестицій для розвитку будівництва виступає населення країни. Мільйони українців прагнуть до покращення житлових умов, тому купують житло на первинному ринку та вкладають кошти в інноваційні будівельні проекти.

Для проведення аналізу стану будівництва та визначенні подальших перспектив розглянемо, яку часту в загальному обсязі ВВП займає будівництво України протягом 2013–2017 років у таблиці 1.

Таблиця 1

Обсяг та частка будівництва в ВВП України у 2013-2017 роках

Показник	Одиниці виміру	Рік				
		2013	2014	2015	2016	2017 III квартали
Загальне ВВП у фактичних цінах по Україні	млн грн	1465198	1586915	1988544	2383182	2062136
Приріст до попереднього року	%	-	8	25	20	-
Внесок будівництва в ВВП України	млн грн	36902	36876	38928	49871	42344
Приріст будівництва у ВВП України	%	-	-0,07	6	28	-
Частка будівництва в ВВП	%	2,52	2,32	1,96	2,09	2,05
Інвестиції в основний капітал по економіці загалом	млн. грн.	247891,6	204061,7	251154,3	326163,7	259545
Індекс до попереднього року	%	-	-18	23	30	-
Інвестиції у будівництво	млн. грн.	43442	33869,5	40931,5	40933,3	33636,1
Індекс до попереднього року	%	-	-22	21	0,004	-
Частка інвестицій у будівництво	%	18	17	16	13	13
Обсяги виконання будівельних робіт	млн. грн.	58586,2	51108,7	57515	73726,9	63474,1
Індекс до попереднього року	%	-	-13	13	28	-14

Джерело: складено автором з використанням [7] Всі показники для дослідження отримані без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Згідно з даними Державної служби статистики України усі показники за останні роки мають тенденцію до зростання починаючи 2014 року. Проте показники 2014 року значно менші у порівнянні з 2013 роком, адже служба Держстату підраховує результати без тимчасово окупованих територій України та зони проведення антитерористичної операції. Загальний приріст ВВП по Україні в порівнянні з попереднім роком зріс у 2014 році на 8%, у 2015 на 25% у 2016 на 20%, що призводить до мінімального, стабільного зростання економіки.

Обсяг виконання будівельних робіт починаючи від 2014 року швидко зростає з кожним роком відповідно на 13%, 28%, але не в достатній кількості, тому що частка будівництва у структурі ВВП лишається майже не змінною, та навіть має тенденцію до погіршення у 2015 році та становить 1,96%. Починаючи від 2015 року інвестиції в основний капітал економіки України зростали з кожним роком на 23%, 30%. Але ситуація з будівельними інвестиціями значно гірша, кількість інвестицій у 2014 році впала на 22%, у 2015 році зросла на 21%, у 2016 році кількість інвестицій в будівництво не змінилося в порівнянні з 2015 роком. До 2017 року економіка майже вивела будівництво до рівня 2013 року та станом на 2017 рік ми маємо зростання. Фінансові результати за видами економічної діяльності наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

**Фінансові результати за видами економічної діяльності за 2013-2017 роки
(млн.грн)**

	Фінансовий результат (сальдо)				
	2013	2014	2015	2016	2017 III квартали
Усього	29283,2	-523587	-340126,6	-22201,5	237767,9
сільське, лісове та рибне господарство	15147,3	21677,4	103137,6	91109,5	503,3
промисловість	13698,3	166414	-181360,9	-7569,6	97335,6
будівництво	-5126,6	27288	-25074,1	-9342,9	1248,7

Джерело: складено автором з використанням [7] Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції. За видом економічної діяльності "Сільське, лісове та рибне господарство" дані наведено без урахування результатів діяльності підприємств, які займаються рослинництвом, тваринництвом та змішаним сільським господарством. Інформація по підприємствах зазначених видів економічної діяльності враховується тільки в даних за рік.

Капітальні інвестиції за видами активів наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

Капітальні інвестиції за видами активів за 2010–2017 роки (млн грн)

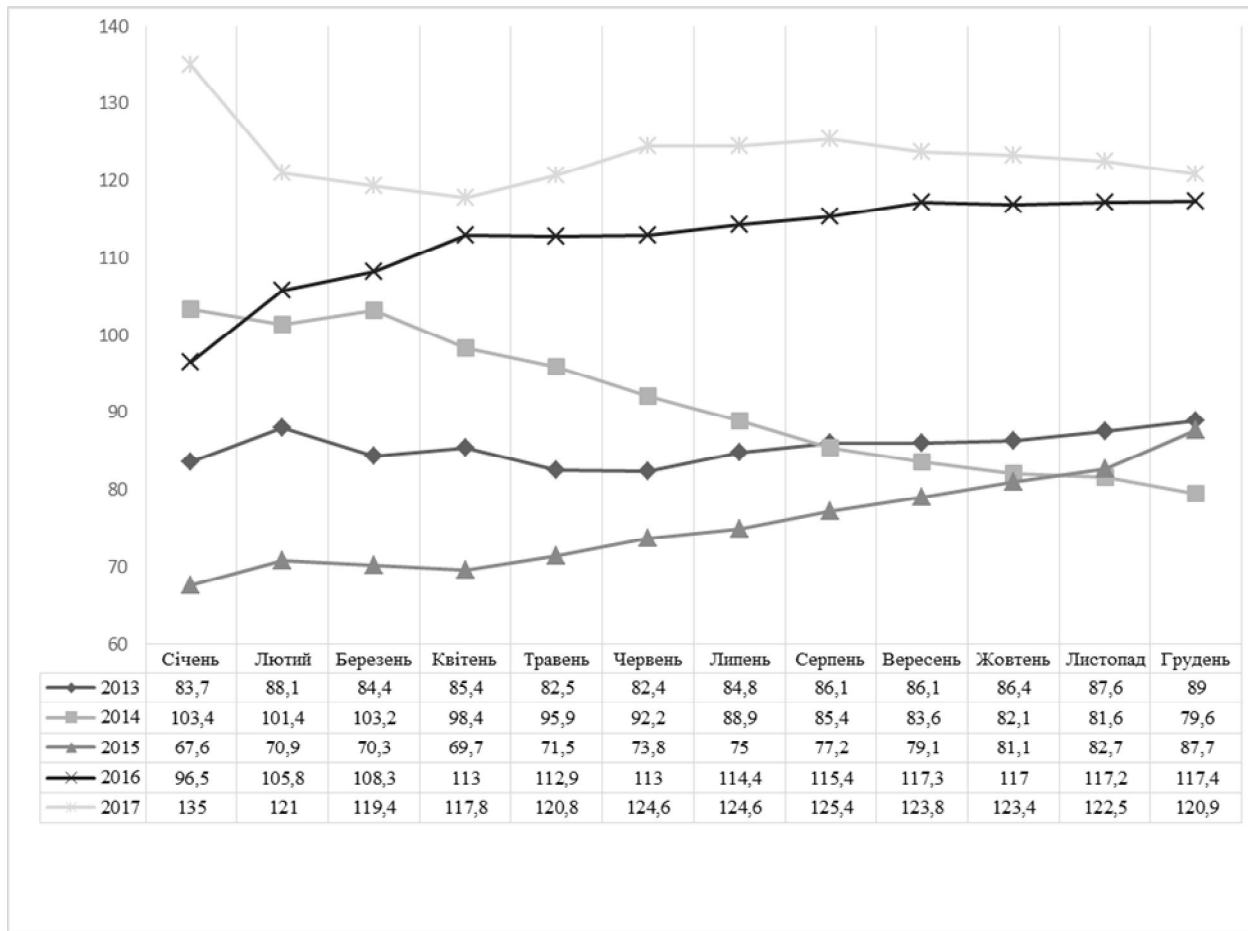
	2013	2014	2015	2016	2017 III квартали
Усього	249873,4	219419,9	273116,4	359216,1	259545
інвестиції у матеріальні активи	239393,6	212035,1	254730,9	347390,5	250322,3
житлові будівлі	36128,9	33177,0	45609,8	44864,9	33221,7
нежитлові будівлі	45252,3	40859,7	43330,9	59398,3	33364,6
інженерні споруди	51844,2	46599,3	50948,7	67517,1	44265,3
машини, обладнання та інвентар	79032,9	68948,8	84423,2	123133,3	95018,3
транспортні засоби	16246,8	13830,4	19650,0	36685,7	34103,7
земля	1018,6	999,3	1441,8	1915,8	731,8
довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	2358,4	2034,2	2762,6	3162,7	2354,7
інші матеріальні активи	7511,5	5586,4	6563,9	10712,7	7262,2
інвестиції у нематеріальні активи	10479,8	7384,8	18385,5	11825,6	9222,7
з них:					
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії тощо	5631,5	2974,3	12457,8	4180,8	3972,2
програмне забезпечення та бази даних	3477,6	3207,3	4908,4	6315,5	3955,7

Джерело: складено автором з використанням [8] (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, за 2014–2017 роки також без частини зони проведення антитерористичної операції).

Згідно з даними Держстату у 2014-2016 роках підприємства отримали збиток. Прибутковим за весь період дослідження є сільське господарство, але прибутковість підприємств має чітку тенденцію до спаду. За III квартали 2017 року ми бачимо чітке зростання прибутковості підприємств усіх досліджуваних видів економічної діяльності.

Загальна кількість інвестицій у економіку України істотно зростає з кожним роком, але в будівництві вони скорочуються, що свідчить про низьку інвестиційну привабливість будівництва, потрібно залучення іноземних інвестицій, збільшувати державні та заохочувати приватних інвесторів.

Індекси обсягів виконання будівельних робіт визначаються як відношення обсягів будівельних робіт, виконаних з початку року звітного періоду до обсягів відповідного періоду попереднього року, перерахованих у порівнянні ціни з використання індексу цін на будівельні роботи. Для кращої порівняльної характеристики наведемо зміну індексів виконання будівельних робіт 2013–2017 років на рисунку 2.

Рис. 2. Індеси будівельної продукції 2013–2017 років без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, з також без частини зони проведення антитерористичної операції.

Джерело: побудовано автором з використанням [9]

Згідно з даними Держстату інвестиції найбільше вкладаються в інженерні споруди, друге місце споруди нежитлові далі у будівництво житла. Розподіл саме такий тому що житлове будівництво, як вже зазначалося, будується в основі на приватних індивідуальних інвестиціях, споруди інженерного призначення є дуже трудомісткими тому інвестування є вкрай непростою справою при будівництві споруд інженерного або лінійного призначення.

Для визначення результатів діяльності будівельних підприємств за їх розмірами, слід дослідити обсяг реалізованої продукції. В умовах ринкової економіки цей показник набуває першочергового значення. Реалізація продукції є сполучною ланкою між виробництвом і споживачем. Від того, як продається продукція, який попит на неї на ринку, залежить і обсяг виробництва. Обсяг реалізованої продукції будівельних підприємств у 2013-2017 роках наведемо в таблиці 4.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2013-2017 роках

Показники	Обсяг реалізованої продукції, млн грн					Частка у загальному обсязі, %				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Усього	4050215	4170659,9	5159067,1	6237535,2	-	100	100	100	100	100
будівництво, з них	141125,7	150466,6	142871,9	169705,3	-	3,5	3,6	2,8	2,7	-
великі підприємства	15730,7	10583,9	19196,2	-	-	11,2	7	13,4	-	-
середні підприємства	69591,4	91555,2	60375,2	-	-	49,3	60,9	42,3	-	-
малі підприємства	55803,6	48327,5	63300,5	82759,2	-	39,5	32,1	44,3	48,8	-
з них мікропідприємства	16919,4	15937,6	23146,4	31330,5	-	12	10,6	16,2	18,5	-

Джерело: складено автором з використанням [10] (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, за 2014-2017 роки також без частини зони проведення антитерористичної операції). Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації.

Загалом, аналізуючи результати діяльності будівельних підприємств за їх розмірами слід зазначити, що обсяги реалізованої продукції мають тенденції до збільшення протягом всього досліджуваного періоду. Найбільшими темпами нарощували обсяг реалізованої продукції малі підприємства та станом на 2017 рік їх кількість займала приблизно 50%. В останні роки в Україні зростає кількість фінансово неспроможних підприємств в усіх складових народного господарства така тенденція і по будівельному ринку. Середні підприємства суттєво знижують обсяги реалізованої продукції і тенденція поступово іде до розподілу будівельної галузі між малими та великими підприємствами. Обсяг реалізації будівельними підприємствами зменшується його частка у 2013 році становить 3,5%, у 2014 році 3,6%, у 2015 році 2,8%, у 2016 році 2,7%.

Обсяг веденого в експлуатацію житла у 2013-2017 роках наведено у таблиці 5.

Таблиця 5

Прийняття в експлуатацію житла за видами житлових будівель тис. м² загальної площі у 2013–2017 роках

Рік	Усього	У тому числі у житлових будівлях					
		Одноквартирних	Частка у загальному обсязі, %	З двома та більше квартирами	Частка у загальному обсязі, %	Гуртожитках	Частка у загальному обсязі, %
2013	9949,4	5864,1	59	4023,7	40	61,6	0,6
2014	9741,3	4553,4	47	5161,1	53	26,8	0,3
2015	11044,4	5580,0	51	5435,2	49	29,2	0,3
2016	9366,8	4089,2	44	5249,6	56	28,0	0,3
2017 III квартали	6889,3	2818,2	41	4037,5	58,5	33,5	0,5

Джерело: складено автором з використанням [11] (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, за 2014-2017 роки також без частини зони проведення антитерористичної операції). З урахуванням загальної площі прийнятого в експлуатацію житла відповідно до порядків (накази Мінрегіону України від 24.04.2015 № 79, від 19.03.2013 № 95 та від 24.06.2011 № 91) та Тимчасового порядку (постанова КМУ від 09.09.2009 № 1035).

До 2015 року динаміка нарощування обсягів зданого в експлуатацію житла відбувалася досить повільно, у наступні роки ми бачимо поступове погіршення даного показника. Частка одноквартирних забудов є найвищою та у 2013–2017 роках коливається

від 59-44%, двоквартирних частка зростає від 40% до 56% та будівництво гуртожитків становить 0,3%.

Обсяг зданого в експлуатацію житла залежить від інвестицій у будівельну галузь та формує попит на ринках житлової нерухомості. Ефективність житлового будівництва в Україні є досить низькою, хоча уряд прийняв ряд соціальних програм які мали сприяти житловому будівництву, але їх фінансування чомусь не здійснюється в повному обсязі. Пільгові умови кредитування житлового будівництва не відповідають рівню життя населення, високі ставки на кредити та не реалістичні переплати, величезні ризики негативно впливають на становище будівництва.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Діяльність будівельних підприємств знаходиться на досить низькому рівні. Для підвищення рівня будівництва необхідно приймати нові ефективні управлінські рішення на державному, місцевому рівнях та на рівні підприємств, спрямовані на стимулювання інноваційно-активних нововведень у виробничі процеси, перехід на енергоефективні технології, приведення будівельної продукції до європейських стандартів та норм підвищувати якість продукції та зменшувати її вартість, відновлювати попит.

Після деякого спаду будівництво поживляється та продовжує розвиватися активними темпами. Підтримуючи думку багатьох експертів, розвиток будівництва це шлях виходу економіки України з економічної кризи, адже кожна інвестована гривня в будівництво приносить державі прибутки у п'ять разів більші.

Подібні ініціативи – це інвестиція в майбутнє держави. Безумовно великою перемогою можна назвати те, що не дивлячись на війну і діри в економіці, наша держава за допомогою реформ будує інфраструктуру і запрошує багатьох іноземних та внутрішніх інвесторів долучатися до розвитку держави в цілому та власного бізнесу зокрема.

Важливість будівництва вимагає забезпеченню її всіма необхідними людськими, фінансовими, матеріальними, інформаційними, інноваційними ресурсами. Рівень будівництва слід розвивати разом з взаємопов'язаними видами народного господарства.

Поки на даному етапі розвитку будівельні підприємства потребують значних інвестицій зі сторони держави, іноземних інвесторів та кожного громадянина держави.

Список використаної літератури

1. Биба В.В. Стан та перспективи розвитку будівельної галузі України / В.В.Биба, В.С. Гаташ // Збірник наукових праць (галузеве машинобудування, будівництво). – 2013. – №4. – С. 3-9.
2. Кузьменко О.В. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість регіонів України / О.В. Кузьменко // Економічний нобелівський вісник. – 2015. – №1. – С. 46-54.
3. Карлова О.А. Особливості та потенційні можливості розвитку житлового будівництва в регіонах України / О.А. Карлова // Економіка будівництва і міського господарства. – 2013. – Т. 9. – № 4. – С. 329–334.
4. Овчаренко Д. Стан та перспективи розвитку будівельної галузі України [Електронний ресурс] / Д. Овчаренко // Траєкторія науки. – 2015. – № 1. – Режим доступу: <http://pathofscience.org/index.php/ps/article/view/6>.
5. Оскома О. В. Аналіз стану та тенденції розвитку будівельної галузі України [Електронний ресурс] / О.В. Оскома, А.Р. Колосова, К.О. Засікан // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 8. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-8-2015>.
6. Полінкевич О.М. Потенціал розвитку будівельних підприємств Волинської області / О.М. Полінкевич // Економічний форум. – 2017. – № 1. – С. 151–155
7. Офіційна сторінка Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2013-2017 роки [Електронний ресурс] // Держкомстат України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
9. Індеси промислової продукції за видами діяльності за 2013-2017 роки [Електронний ресурс] // Держкомстат України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
10. Економічна статистика [Електронний ресурс] // Держкомстат України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=255&lang=1>.
11. Прийняття в експлуатацію житла за 2013-2017 роки [Електронний ресурс] // Держкомстат України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=255&lang=1>.

12. Стан будівель та споруд незавершеного будівництва в Україні. Статистичний бюлетень. [Електронний ресурс]. – Держстат України, 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/bl/04/bl_sbsnb_0115x1.zip.

13. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України. Статистичний збірник. [Електронний ресурс]. – Держстат України, 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ10_u.htm.

14. Обсяг виконаних будівельних робіт за видами будівельної продукції за регіонами у 2013-2017 роках [Електронний ресурс]. – Держстат України, 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

References

1. Biba, V.V., & Gatash, V.S. (2013). Stan ta perspektyvy rozvytku budivel'noyi haluzi Ukrainy [The state and prospects of the construction industry in Ukraine]. *Naukovykh prats' (haluzeve mashynobuduvannya, budivnytstvo) – Collection of scientific works (branch engineering, construction)*, 4, 3-9 [in Ukrainian].

2. Kuzmenko, O.V. (2015). Investytsiynyy klimat ta investytsiyna pryvablyvist' rehioniv Ukrainy [Investment climate and investment attractiveness of Ukrainian regions]. *Ekonomichnyy nobelivs'kyi visnyk – Economic Nobel Bulletin*, 1, 46-54 [in Ukrainian].

3. Karlova, O.A. (2013). Osoblyvosti ta potentsiyni mozhlyvosti rozvytku zhytlovoho budivnytstva v rehionakh Ukrainy [Investment climate and investment attractiveness of Ukrainian regions]. *Ekonomika budivnytstva i mis'koho hospodarstva – Economy of construction and municipal economy*, 4 (9), 329-334 [in Ukrainian].

4. Ovcharenko, D. (2015). Stan ta perspektyvy rozvytku budivel'noyi haluzi Ukrainy [State and prospects of the construction industry in Ukraine]. *Traektoryya nauky – Trajectory of science*, 1 Retrieved from <http://pathofscience.org/index.php/ps/article/view/6> [in Ukrainian].

5. Oskoma, O. V. & Kolosova, A. R. & Zasikan, K. O. (2015). Analiz stanu ta tendentsiyi rozvytku budivel'noyi haluzi Ukrainy [Analysis of the state and trends of the construction industry in Ukraine]. *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky – Global and national problems of the economy*, 8. Retrieved from <http://global-national.in.ua/issue-8-2015> [in Ukrainian].

6. Polinkevych, O.M. (2017). Potentsial rozvytku budivel'nykh pidpryemstv Volyns'koyi oblasti [Potential of development of construction enterprises of Volyn region]. *Ekonomichnyy forum – Economic Forum*, 1, 151-155 [in Ukrainian].

7. *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [The State Statistics Service of Ukraine]*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

8. *Kapital'ni investytsiyi za vydamy ekonomichnoyi diyal'nosti za 2013-2017 roky [Capital investments by types of economic activity for 2013-2017]*. (2018). State Statistics Committee of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

9. *Indeksy promyslovyi produktsiyi za vydamy diyal'nosti za 2013-2017 roky [Indices of industrial products by types of activity for 2013-2017]*. (2018). State Statistics Committee of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

10. *Ekonomichna statystyka [Economic statistics]*. (2018). State Statistics Committee of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

11. *Prynyattya v ekspluatatsiyu zhytla za 2013-2017 roky [Acceptance of housing for 2013-2017]*. (2018). State Statistics Committee of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

12. *Stan budivel' ta sporud nezavershenoho budivnytstva v Ukraini. Statystychnyy byuletyn [Status of buildings and structures of unfinished construction in Ukraine. Statistical bulletin]*. (2018). State Statistics Committee of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

13. *Investytsiyi zovnishn'oeconomichnoyi diyal'nosti Ukrainy. Statystychnyy zbirnyk [Investments of foreign economic activity of Ukraine. Statistical Collection]*. (2018). State Statistics Committee of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

14. *Obsyah vykonanykh budivel'nykh robot za vydamy budivel'noyi produktsiyi za rehionamy u 2013-2017 rokakh [olume of performed construction work by types of construction products by region in 2013-2017]*. (2018). State Statistics Committee of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

Cheshuk Victor Aleksandrovich

Postgraduate,

Lesya Ukrainka East European National University,

cheshukvictor@gmail.com

DIAGNOSTICS DEVELOPMENT OF CONSTRUCTION IN UKRAINE

Abstract

Introduction. Construction is one of the most important types of national economy, the performance of which depends on the efficiency of the economy of any country in the world. Construction creates a large number of jobs, requires the provision of necessary human, material, energy resources, interacts with all other complexes. Construction at all stages is the most material-intensive, connected with more than 70 types of economic activity and

is a driving force for the development of the Ukrainian economy. Construction creates favorable conditions for the development of small and medium-sized businesses. The growth of construction contributes to the improvement of the economic situation of the country and solves a large number of social problems.

Purpose. Diagnosing the level of development of construction in Ukraine in 2013-2017 and defining the prospects for future development.

Results. Construction as a component of material production is intended to create and restore the basic assets of all participants in the economic process, in particular, budget, commercial organizations, legal entities and individuals. The main source of investment for the development of construction is the population of the country. The indices of the volume of construction work are determined as the ratio of the volume of construction work performed from the beginning of the reporting period to the volumes of the corresponding period of the previous year, listed in comparison with the prices using the price index for construction work. In general, analyzing the performance of construction enterprises by their size, it should be noted that the volume of sales of products tend to increase throughout the period under investigation. The volume of sales of small enterprises increased the most rapidly and by 2017 their number was about 50%. In recent years, in Ukraine, the growing number of financial insolvent enterprises in all components of the national economy, this trend is also in the construction market. Medium-sized enterprises significantly reduce the volume of sales, and the trend is gradually moving towards the distribution of the construction industry between small and large enterprises.

Originality. The article highlighted the specifics of functioning of the enterprises of the construction industry. The condition of the building complex of Ukraine with the assessment of the volume of construction works in 2013-2017. Highlighted problems in the functioning of company-producers of building materials. Directions of increase of efficiency of the building complex.

Conclusion. Activities of construction companies is rather low. To enhance the construction should take new effective management decisions at the state and local level and at the enterprise level to encourage innovation and active innovation in manufacturing processes, switching to energy efficient technology, bringing construction products to European standards and regulations to improve product quality and reduce its cost, restore demand. The importance of construction requires that it be provided with all necessary human, financial, material, informational, and innovative resources. The level of construction should be developed along with interconnected types of national economy.

Keywords: construction, construction works, construction products, construction companies, construction problems, investments, economic security, monitoring of economic security.

*Одержано редакцією 13. 02.2018 р.
Прийнято до публікації 19.02.2018 р.*

УДК 331.108.37

Іванченко Володимир Вікторович

студент,

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

dep17@i.ua

Кривда Олена Віталіївна

кандидат економічних наук, доцент,

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

elcandy@ukr.net

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті визначено, що політика розвитку персоналу є важливим елементом кадрової політики. Розглянуті різні методи розрахунку економічної ефективності від інвестицій в навчання працівників підприємства. Обґрунтовано використання різних методик та запропоновані варіанти для кращого їх використання.

Ключові слова: кадрова політика, навчання, тренінг, продуктивність праці, методика оцінки, окупність інвестицій в персонал, кадровий потенціал, елементи розвитку, кваліфікація.